แนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยพุทธสันติวิธี*

Guidelines for Solving Crime Problems through Buddhist Peaceful Means

[1]เกรียงไกร บุตรมาลา และ พระครูปลัดอดิศักดิ์ วชิรปญฺโญ
[1]Keangkai Boodmala and Phrakrupalad Adisak Wachirapaññо
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.
[1]Corresponding Author's Email: kao.cop@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่สำคัญสังคมไทย โดยเฉพาะในปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมออนไลน์นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก จากความเจริญทางเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปัญหาอาชญากรรมประเภทอื่น เช่น อาชญากรรมเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย และเพศ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ยังทวีความรุนแรงอยู่ การป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมให้ได้ผลและยั่งยืน จึงควรนำหลักพุทธธรรมซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาของพระพุทธองค์มาบูรณาการใช้ร่วมกันกับทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม โดยการนำเอาหลักอริยสัจ 4 มาประยุกต์เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาอาชญากรรม และนำเสนอวิธีการในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมตามแนวทางมรรคมีองค์ 8 มีกระบวนการป้องกันไม่ให้คนในสังคมกระทำความผิด รักษาศีล 5 ให้ครบทุกข้อ รวมถึงการมีหิริโอตตัปปะความละอายและเกรงกลัวต่อบาป มีความคิดยับยั้งชั่งใจที่จะกระทำความผิด ส่งผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมและยังคงบังคับใช้กฎหมายอาญาในการจับกุมผู้กระทำความผิดคู่กันไป เพื่อสร้างสังคมแห่งสันติภาพให้เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชนและสังคม ตามแนวทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: อาชญากรรม; สังคมสันติภาพ; พุทธสันติวิธี

Abstract

The aim of the research article was to propose guidelines for solving crime problems using crime prevention theories. Crime is the biggest problem in Thai society, especially online crime, which is becoming more serious and causing more and more victims. This is the result of rapid development of technology. Other types of crime, such as crimes against life, physical body, and sexuality, property crimes, and drug crimes, continue to be a problem. To minimize crime effectively and sustainably, the Buddhadhamma should be used to solve problems while integrating it with crime prevention theories. *Ariyasacca (*the four noble truths) should be applied to find the causes of crime and propose solutions according to the Eightfold Path. This includes the process of preventing someone from committing a crime, such as observing

*Received October 4, 2023; Revised November 26, 2023; Accepted December 8, 2023

the five precepts, having *hiri* (moral shame) and *ottappa* (moral dread) to prevent someone from committing an offense. As a result, society will be in order while enforcing criminal laws to apprehend offenders, enabling peace in families, communities, and societies in accordance with Buddhist ways.

Keywords: Crime; Peace Society; Buddhist Peaceful Means

บทนำ

ปัญหาอาชญากรรมนั้นนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของชีวิต สวัสดิภาพ และทรัพย์สินของคนในสังคมต่อสังคมโลกและสังคมไทยมานานหลายปีซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นปัญหาอาชญากรรมมีความสลับซับซ้อน จึงทำให้การแก้ไขอาชญากรรมมีความท้าทาย ซึ่งหากสังคมใดก็ตามมีปัญหาอาชญากรรม ถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือทำให้จำนวนอาชญากรรมลดลงได้ ย่อมจะส่งผลกระทบทางด้านจิตใจและความเชื่อมั่นต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนเป็นอย่างมาก ซึ่งในหลายประเทศที่มีการเกิดอาชญากรรมร้ายแรง ต่างก็ได้ใช้วิธีการป้องกันตามทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม เช่น การปรากฏกายของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันไม่ให้มีการเกิดเหตุ การสืบสวนหาข่าวองค์กรอาชญากรรม รวมทั้งใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษจับกุมผู้กระทำความผิด แต่ก็ยังมีการก่ออาชญากรรมเกิดขึ้นเป็นประจำและทวีความรุนแรงดังเช่นข่าวทางสื่อออนไลน์ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2566 มี เกิดเหตุยิงกราดที่เมืองฟอร์ทเวิร์ธ รัฐเท็กซัส ในคืนวันจันทร์ก่อนวันชาติของสหรัฐฯ ซึ่งตรงกับวันที่ 4 กรกฎาคมของทุกปี ถือเป็นเหตุการณ์ยิงกราดล่าสุดในสัปดาห์ที่คนอเมริกันต่างเฉลิมฉลองการประกาศอิสรภาพของประเทศ เหตุการณ์ครั้งนี้ มีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บจำนวนหลายราย ขณะเดียวกันที่นครฟิลาเดลเฟีย เกิดเหตุยิงกันเมื่อคืนวันจันทร์ทำให้มีผู้เสียชีวิต 5 คน บาดเจ็บ 2 คน โดยตำรวจสามารถจับตัวผู้ก่อเหตุได้แล้วก่อนหน้านี้เมื่อคืนวันอาทิตย์ เกิดเหตุกราดยิงที่เมืองบัลติมอร์ รัฐแมรีแลนด์ ทำให้มีผู้เสียชีวิต 2 คน บาดเจ็บ 28 คน เป็นเยาวชน 14 คน โดยเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นระหว่างงานปาร์ตี้ภายในชุมชน "บรูคลินเดย์" ในย่านบรูกลินโฮมส์ ซึ่งมีประชาชนหลายร้อยคนเข้าร่วมงาน ตั้งแต่ปี 2023 เป็นต้นมา เกิดเหตุยิงกราดในอเมริกาแล้วมากกว่า 340 ครั้ง อ้างอิงจากข้อมูลของ Gun Violence Archive ซึ่งให้คำจำกัดความ "ยิงกราด" ว่าหมายถึงเหตุรุนแรงจากอาวุธปืนที่มีผู้ถูกยิงเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บมากกว่า 4 คนขึ้นไป รวมทั้งตัวมือปืนเอง (Voathai Online, 2023)

สำหรับประเทศไทยในช่วง 3ปีที่ผ่านมาได้เกิดเหตุการณ์ที่น่าเศร้าสลดคือเหตุกราดยิงครั้งใหญ่ถึง 2 ครั้ง คือ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563 ได้เกิดเหตุการณ์ทหารกราดยิงที่จังหวัดนครราชสีมา ทำให้มีผู้เสียชีวิตและมีผู้ได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมากและเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2565 ได้เกิดเหตุการณ์ในลักษณะกราดยิงครั้งใหญ่ขึ้นอีกครั้ง เมื่อมือดีตตำรวจที่ ใช้อาวุธมีดและปืนทำร้ายเด็กภายในจังหวัดหนองบัวลำภู ทำให้มีเด็ก ครู และชาวบ้าน เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก

และเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2566 ยังได้มีเหตุกราดยิงในห้างสรรพสินค้า เขตปทุมวัน ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนหลายราย ซึ่งผู้ก่อเหตุนั้นมีอายุเพียง 14 ปี ซึ่งนับว่าเหตุลักษณะนี้ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยเป็นจำนวน 3ครั้งแล้ว ในขณะที่การก่ออาชญากรรมประเภทอื่นในสังคมไทยก็ยังมีการกระผิดเป็นจำนวนมากอยู่ ซึ่งจากสถิติการจับแจ้งคดีอาญา4กลุ่มของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่าสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) ปี 2564 และปี 2565 มีการรับแจ้งคดีอาญา 4 กลุ่มดังนี้

1. ฐานผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ปี 2564 จำนวน 12,773 ราย ปี 2565 จำนวน 13,824 ราย

2. ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ปี 2564 จำนวน 42,512 ราย ปี 2565 จำนวน 46,051 ราย

3. ฐานความผิดพิเศษเช่นความผิด พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความทางคอมพิวเตอร์ ปี 2564 จำนวน 14,474 ราย ปี 2565 จำนวน 21,590 ราย

4. คดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายเช่น จำหน่ายยาเสพติด อาวุธปี 2564 จำนวน 58,1426 รายปี 2565 จำนวน 62,2705 ราย (Royal Thai Police, 2022)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถิติการกระทำความผิดเพิ่มมากขึ้นทุกฐานความผิด จากปัญหาดังกล่าวย่อมส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณในเรื่องการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูงมากขึ้น ปัญหาอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรงอาจจะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อรัฐในด้านการดูแลและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีความหวาดกลัวต่อปัญหาอาชญากรรม ซึ่งวันที่ 22 ม.ค. 2566 ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยผลสำรวจของประชาชน ไม่ค่อยเชื่อมั่นต่อองค์กรตำรวจและเมื่อถามถึงความรู้สึกหวาดกลัวต่อภัยอาชญากรรมของประชาชน พบว่า ตัวอย่างร้อยละ 35.65 ระบุว่า ค่อนข้างหวาดกลัว รองลงมา ร้อยละ 33.51 ระบุว่า หวาดกลัวมาก ร้อยละ 17.63 ระบุว่า ไม่ค่อยหวาดกลัว และร้อยละ 13.21 ระบุว่า หวาดกลัวน้อย (Thairath Online, 2023)

ดังนั้น เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้นแล้วก็จำเป็นต้องมีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเหล่านั้นให้ทุเลาเบาบางลง สังคมจึงจำเป็นต้องมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นกลไกในการควบคุมสังคม ซึ่งกลไกดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงผู้นำชุมชนและผู้นำทุกศาสนา โดยต้องทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ จึงกล่าวได้ว่าสังคมยิ่งพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยมากขึ้นเพียงใด อาชญากรรมก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเป็นเงาตามตัว และกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันหลายฉบับยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อสถานการณ์และความเจริญของเทคโนโลยี ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเพิ่มเช่นกันเนื่องจากผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวกฎหมาย อีกทั้งถ้าผู้คนในสังคมยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านวัตถุมากกว่าการพัฒนาทางด้านจิตใจ ก็จะส่งผลในบุคคลมีปัญหาตามมา เช่น มีพฤติกรรมการแสดงออกที่รุนแรง ขาดความเคารพต่อสิทธิและร่างกายของผู้อื่น ทั้งที่สังคมไทยนั้นได้ชื่อว่ามีความใกล้ชิดกับหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากประเทศหนึ่ง และมีจำนวนผู้นับถือศาสนาพุทธมากที่สุดในประเทศ แต่หลายคนกลับตกอยู่ใต้อำนาจของกิเลส มีการประพฤติผิดทางเพศ มุ่งที่จะเบียดเบียนทำร้ายกัน ดื่มสุรา เสพสิ่งเสพติดและเข้าไปเที่ยวในสถานที่เริงรมย์และที่อโคจร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่เป็นเงื่อนไขของการเกิดอาชญากรรม ซึ่งปริมาณการก่ออาชญากรรมที่รุนแรงและเพิ่มมากขึ้นอาจนำไปสู่ความล่มจมและประสบกับวิบัติหายนะของประเทศชาติได้เมื่อคนในสังคมขาดศีลธรรม ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นเงื่อนไขและเป็นข้อเสนอ การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมและมาตรการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้เกิดความความสงบเรียบร้อยและสันติภาพในสังคมอย่างยั่งยืนตลอดไป

ความหมายของอาชญากรรม

คำว่า อาชญากรรม มีความหมายหรือคำจำกัดความอยู่มากมาย มีผู้ให้ความหมายแตกต่างกัน ดังนี้

อัณณพ ชูบำรุง กล่าวว่า พฤติกรรมที่มีผลให้บุคคลและสังคมได้รับอันตรายทั้ง ต่อชีวิตและทรัพย์สินจึงจำเป็นต้องมีการลงโทษผู้ประพฤติเช่นนั้นโดยฝ่ายที่มีอำนาจตามกฎหมาย (Chubamrung, 1989)

อานนท์ อาภาภิรมย์ ให้ความหมายของอาชญากรรมว่าเป็นการขัดแย้งหรือฝ่าฝืนระเบียบของสังคมซึ่งไม่ได้เป็นเพียงแต่การประพฤติผิดศีลธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการกระทำความผิดทางกฎหมายด้วย โดยการกระทำบางอย่างที่ขัดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย เราจะเรียกว่า อาชญากรรม (Apaphirom, 1978)

อาชญากรรม (Crime) หมายถึง การกระทำที่ผิดกฎหมายซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน โดยเห็นว่าอาชญากรรมเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงและเป็นที่น่ากลัวสำหรับคนที่เข้าไปเกี่ยวข้อง (Suthisorn, 2011)

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมาย ของคำว่า “อาชญา” หมายถึง อำนาจหรือโทษ คำว่า “กรรม” หมายถึง การกระทำซึ่งสนองผลที่ทำไว้ แต่ปางก่อน ซึ่งคำว่า “อาชญากรรม” หมายถึง การกระทำผิดทางอาญา กล่าวคือ การกระทำซึ่งกฎหมาย บัญญัติไว้เป็นความผิด และมีการกำหนดโทษเอาไว้ (Royal Institute, 1982)

โดยอาชญากรรมนั้นนับว่าเป็นพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง ร่ายกายและทรัพย์สิน ของบุคคลรวมไปถึงการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลเป็นการกระทำที่ผิดไปจากข้อตกลง ของชุมชน หรือกฎหมายที่สังคมวางเอาไว้

อาชญากรรมโดยแบ่งออกเป็น 3 นัย คือ

1. อาชญากรรมในความหมายของนักกฎหมาย เห็นว่าอาชญากรรมเป็นความประพฤติที่กฎหมาย อาญาห้ามและมีบทกำหนดโทษไว้ คือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ชัดเจน เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ฐานลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ เป็นต้น

2. อาชญากรรมในความหมายของนักอาชญาวิทยา จะมองกันในแง่ของความร้ายแรงของการกระทำ และความชั่วที่มีอยู่ในตัวของผู้กระทำมากกว่ากล่าวคือจะมองความหมายของอาชญากรรมตามความหมาย อย่างแคบ ซึ่งหมายถึงการกระทำที่มีลักษณะชั่วร้ายและเป็นอันตรายต่อสังคมอย่างมากเท่านั้น

3. อาชญากรรมในความหมายของนักสังคมวิทยา เห็นว่าความประพฤติผิดขัดแย้งต่อระเบียบสังคม นั้นมิได้หมายความว่าการขัดแย้งจะเป็นอาชญากรรมเสมอไป แต่มความหมายเพียงว่าผู้นั้นประพฤติและปฏิบัติ ไม่ถูกต้องตามระเบียบที่สังคมกำหนดไว้เท่านั้นการขัดแย้งหรือละเมิดต่อสังคมที่ตราไว้เป็นกฎหมายนั้น จึงเรียกว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมาย (Sapyen, and Rod Khlong Tan, 2008)

จากความหมายของอาชญากรรมดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นอาชญากรรม สามารถอธิบายได้ ในหลายบริบทในหลายมิติ แต่พอที่จะสรุปได้ว่า อาชญากรรม คือ การกระทำใด ๆ ก็ตามของบุคคลหรือองค์กร ที่กระทำการละเมิดต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และสร้างความเสียหาย ให้บุคคลอื่นและต่อประเทศ ซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษตามกฎหมายและฐานความผิดที่ตนเองหรือองค์กร ตนเองกระทำ

หลักพุทธธรรมกับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

ความหมายหลักพุทธธรรม

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto), 1995) ได้ให้ความหมาย ของคำว่า พุทธธรรม เป็นคำสอนเดิมแท้ของพระพุทธเจ้าที่ทรงตรัสรู้ธรรมที่พระองค์ทรงค้นพบนี้ ต่อมา เมื่อนำไปให้ผู้อื่นฟังเรียกว่า มัชเฌนธรรมหรือหลักธรรมสายกลาง และทรงเรียกข้อปฏิบัติอันเป็นระบบ ที่พระองค์ทรงบัญญัติขึ้นว่า มัชฌิมาปฏิปทา หรือหลักธรรมสายกลาง เพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคม อย่างมีความหมายแท้จริง ได้ว่า ธรรมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีจริง

ประเวศ วะสี (Wasi, 1998) ได้ให้ความหมายของคำว่า พุทธธรรม มีความหมายครอบคลุม เพราะพุทธธรรมสอนเรื่อง ความทุกข์ทั้งมวลของสาธารณชน พุทธธรรมนั้นเสนอแนวทางการดำเนินชีวิต ที่ถูกต้องว่า เป็นการแก้ตรงสาเหตุและเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาซึ่งตรงกับหลักการที่ว่ากันไว้ดีกว่า

แก้ พุทธธรรมจึงเป็นการสาธารณสุขที่แท้จริง และคำว่า “ธรรม” หมายถึง ธรรมชาติ หรือสภาวะของธรรมชาติหรือกฎของธรรมชาติ พุทธธรรมนั้นแม้จะกล่าวกันว่ามีมากถึง 84,000 พระธรรมขันธ์ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือหลักธรรมที่ว่าด้วยตัวสภาวะหรือความจริงของธรรมชาติและหลักธรรมที่ว่าด้วยการปฏิบัติหรือการเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ได้แก่ มรรค 8

ราชบัณฑิตยสถาน (Royal Institute, 1982) ให้ความหมายของคำว่า พุทธธรรม หมายถึง ผู้ตรัสรู้ ผู้ตื่นแล้ว ผู้เบิกบานแล้ว คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงตรัสรู้โดยค้นพบความรู้ เรื่องความจริงอันเป็นสัจธรรมแห่งชีวิตมาเปิดเผยไว้เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในศาสนา

หลักพุทธธรรม หมายถึง หลักคำสั่งสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นทั้งหลักคำสั่งที่เรียกว่า วินัย และหลักคำสอนที่เรียกว่า พระธรรม หลักพุทธธรรม เป็นหลักคำสอนที่มุ่งเน้นประโยชน์ให้มนุษย์ทั้งหลาย ได้นำไปศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุขในการดำรงชีวิต ทั้งในโลกปัจจุบันนี้และโลกหน้า พระพุทธศาสนาได้วางหลักปฏิบัติ คือ หลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อเป็นแบบให้มนุษย์ได้ใช้เป็นแนวทางในการทำความดี เพราะหลักพุทธธรรมในทางปฏิบัตินั้น มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงกันหมดทุกหมวด จะเลือกเอาคำสอนหมวดใดหมวดหนึ่งมาศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ (Wongthamma, 1998)เพื่อนำประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้มีความผาสุกและเป็นกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันทางสังคมอย่างสันติสุข ทั้งการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการปกครองและจัดระบบระเบียบแบบแผนที่ดีงามทางสังคม ตลอดจนการนำหลักพุทธธรรมไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในทุก ๆ ด้าน กล่าวโดยสรุปพุทธธรรมคือหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น

สาเหตุของปัญหาอาชญากรรมนั้น ซับซ้อนและมีหลายแง่มุม อาจแตกต่างกันไปในบริบทแต่ละบุคคล ทั้งสภาพแวดล้อม ครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่ก่อให้เกิดการกระทำความผิด อรรณพ ชูบำรุง กล่าวว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดอาชญากรรม 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยทางด้านจิตใจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภาวะทางจิต ภาวะทางจิตที่นำไปสู่การประกอบอาชญากรรมนั้น อาจจะเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ทำให้การพัฒนาทางจิตไม่ดีพอ ขาดการศึกษาในทางพระพุทธศาสนาและศีลธรรม

2. ปัจจัยทางด้านสังคม เป็นปัจจัยที่กระทบกระเทือนต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลในสังคม เช่น ความยากจน ความอ่อนแอของสถาบัน การคบคนชั่วเป็นมิตร การกระทำของเหยื่ออาชญากรรมเป็นต้น

3. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยหรือ ส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรมขึ้นได้ง่าย เช่น อาวุธ สถานที่เสี่ยงภัย เวลาที่ไม่เหมาะสม สิ่งเสพติด เป็นต้น (Choobamroong, 1989)

อาชญากรรมในมุมของพระพุทธศาสนา

จากที่ผู้เขียนได้ค้นคว้าหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและงานวิชาการที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปได้ว่าพระพุทธศาสนามองว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นล้วนมีเหตุที่ทำให้เกิดขึ้นทั้งสิ้น ดังนั้น เรื่องที่ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ดังเช่น ปัญหาอาชญากรรม ก็มีเหตุและปัจจัยทำให้เกิดปัญหาของการเกิดอาชญากรรม เมื่อนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาวิเคราะห์ถึงมูลเหตุของปัญหาอาชญากรรม สามารถสรุปได้ ดังนี้

อาชญากรรมเกิดจากปัจจัยภายใน คือ โลภะ ได้แก่ ความอยากได้ของผู้อื่น อาจจะนำมาซึ่งการลักทรัพย์ผู้อื่น โทสะ ได้แก่ ความโกรธ เคียดแค้น อาจจะนำมาซึ่งการทำร้ายร่างกายผู้อื่น และโมหะ ได้แก่ ความไม่รู้ อาจจะหลอกลวงผู้อื่น และสิ่งทั้งหมดนี้ก็เกิดขึ้นเพราะ ความไม่รู้บาปไม่รู้บุญไม่รู้คุณ ไม่รู้โทษ

ไม่รู้สิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์จากปัจจัยภายนอก คือสภาพของ ครอบครัว ชุมชน สังคมไม่ดี การคบเพื่อนไม่ดี การอยู่ในสถานที่ไม่เหมาะสม เช่น ผับ บาร์ คาราโอเกะ อย่างไรก็ตามหลักการของทางพระพระพุทธศาสนา แล้วจะให้ความสำคัญปัจจัยภายในมากกกว่า เพราะทางพุทธศาสนา เห็นว่าอาชญากรรมทั้งปวงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากจิตใจภายในและจะดับได้ก็ด้วยความมีจิตใจที่ละอายเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด ซึ่งบุคคลที่มีการฝึกฝนอบรมจิตใจมาดีก็เชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะไม่ก่ออาชญากรรมอย่างแน่นอน แม้จะมีปัจจัยภายนอกมาเร้าหรือโอกาสเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชญากรรมก็ตาม

อกุศลกรรมกรรมที่เป็นอกุศล การกระทำที่ไม่ดี กรรมชั่ว หมายถึงการกระทำที่เกิดจากอกุศลมูล คือ โลภะ โทสะ โมหะ (Somdej Phra Buddhakosajarn (P.A. Payutto), 2019)

โดยสรุปแล้ว อาชญากรรมในมุมมองพระพุทธศาสนาจึง หมายถึง การกระทำที่เป็นโทษเป็นการเบียดเบียน เป็นบาปแก่กายและจิตใจ โดยนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองสังคม และผู้กระทำจะต้องรับผลจากการกระทำนั้นและ สาเหตุของการก่ออาชญากรรมก็มาจากมูลเหตุภายในและมูลเหตุภายนอก โดยพระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับมูลเหตุภายใน เนื่องจากจิตใจเป็นตัวสั่งให้ร่างกายเกิดการกระทำ ซึ่งจิตที่เป็นสาเหตุของการทำกรรมชั่ว คือ โลภะ ความโลภ โทสะ ความโกรธ และโมหะความหลง และสาเหตุสำคัญเป็นเพราะเพราะคนในสังคมนั้นขาดความละอายและเกรงกลัวต่อบาปรวมทั้งขาดศีลธรรมประจำใจนั่นเอง

ผลกระทบจากปัญหาอาชญากรรม

ปัญหาอาชญากรรมนั้น ส่งผลกระทบต่อบุคคล สังคม เศรษฐกิจ รวมทั้งภาพลักษณ์ของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันภัยแก๊งคอลเซนเตอร์นั้นนับว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจข้ามชาติที่เป็นภัยร้ายแรงและเฝ้าระวังในช่วงปีที่ผ่านมา ผลกระทบของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ที่เป็นภัยคุกคามต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยมีผลกระทบทั้งต่อเศรษฐกิจระดับจุลภาค คือ เหยื่อผู้ได้รับผลกระทบจากการหลอกลวงและผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศสูญเงินเป็นจำนวนมูลค่ามหาศาล ผลกระทบทางสังคม เมื่อเหยื่อที่ได้รับผลกระทบจากแก๊งคอลเซ็นเตอร์มักจะประสบกับความเครียด โดยเหยื่อบางรายคิดสั้นฆ่าตัวตาย สูญเงินมีภาวะหนี้สิน จนนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตตามมา นอกจากนั้น ยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศอีกด้วย (Sukto, 2022) รวมไปถึงปัญหาอาชญากรรมประเภทอื่นก็มีผลกระทบได้ดังนี้

1. ทำให้ผู้ถูกกระทำเสียหายทั้งในแง่ชีวิต สูญเสียทรัพย์สิน จิตใจ รวมถึงผู้อื่นซึ่งเสพข่าวสารอาชญากรรมมากก็ส่งผลทำให้เกิดความเครียดและหวาดกลัว

2.ผลกระทบต่อสังคม เป็นสัญญาณบอกสภาพของสังคมขณะนั้น รัฐล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาขาดความเชื่อถือจากคนในสังคมและต่างชาติ

3. ผลกระทบต่อประเทศรัฐต้องเสียงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อภารกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

4. ขาดความเชื่อมั่นจากนักธุรกิจในประเทศและต่างประเทศในการทำธุรกิจ

จากข้อสรุปดังกล่าว ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ปัญหาอาชญากรรมส่งผลกระทบต่อทุกคนในสังคมที่เกี่ยวข้องโดยรวม ทั้งต่อผู้กระทำผิด เพราะเมื่อถูกจับ ต้องสูญเสียอิสรภาพ และถูกควบคุมตัว ส่วนผู้เสียหายต้องเสียทั้งทรัพย์สิน เสียชีวิต มีความหวาดกลัว และประการที่สำคัญยิ่งสำหรับสังคมไทย คือ การที่เกิดปัญหาอาชญากรรมเป็นการแสดงถึงสภาพสังคมที่ ไม่เป็นระเบียบ ไร้ประสิทธิภาพ ส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ประเทศไทยในสายตาชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะการค้าการลงทุนและการท่องเที่ยว จึงเป็นเรื่องที่ควรมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาให้ลดลงและควบคุมในวงจำกัด โดยร่วมมือกันของทุกภาคส่วนสังคมเพื่อเร่งแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

โดยในปัจจุบันภาครัฐได้ใช้แนวทางแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยมีการปราบปราบผู้จับกุมกระทำผิด ปรับสภาพแวดล้อมของชุมชน และป้องกันในการให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม แต่ปัญหาก็ยังไม่เบาบางลงหมดไปเนื่องจากไม่ได้แก้ปัญหาที่จิตใจบุคคลคือการปลูกฝังศีลธรรมและความรู้ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธศาสนานั้นให้ความสำคัญกับปัจจัยภายในมากกว่าปัจจัยภายนอก

ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการร่วมกับทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรม เพื่อการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนและเกิดสันติสุขในสังคมตามแนวทางดังนี้

การประยุกต์หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

เนื่องจากสังคมไทยมีหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนานั้นเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของสังคมไทยเพียงแต่ไม่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาปฏิบัติกันอย่างจริงจังและไม่กว้างขวางพอในระดับสังคมดังนั้นเราจึงพิจารณาในสิ่งที่มีคุณค่าในการนำมาเป็นหลักยึดถือ นั่นก็คือหลักธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงควรนำมาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้อง จะสามารถช่วยแก้วิกฤติได้ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมซึ่งปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข เนื่องจากมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลาย ๆ ประการทั้งตัวอาชญากร ผู้ถูกกระทำและสภาพทางแวดล้อมทางสังคม ดังนั้นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาร่วมกับการบังคับใช้ฎหมายและแนวที่ปฏิบัติอยู่ โดยใช้หลักธรรมอริยสัจ 4 บูรณาการแก้ปัญหาอาชญากรรม ดังกล่าว เนื่องจากสังคมไทยมีหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาในสังคม ดังนั้น เมื่อนำหลักธรรมอริยสัจ 4 มาบูรณาการโดย วิเคราะห์เอกสาร และมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบลำดับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมดังนี้ การใช้อริยสัจ4 บูรณาการทุกข์คือปัญหาอาชญากรรม อริยสัจเป็นหลักธรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา ด้วยอริยสัจเป็นหลักธรรมที่แสดงถึงเหตุและผล ความว่าเมื่อทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์เกิดขึ้นจากอะไร และเมื่อทุกข์ดับลง ความดับนั้นจะดับด้วยวิธีการหรือในรูปแบบใด อริยสัจจึงเป็นเรื่องของความทุกข์ล้วน ๆ ดังปรากฏข้อความว่า “ทั้งในกาลก่อนและในบัดนี้ เราย่อมบัญญัติทุกข์และความดับทุกข์เท่านั้น” (Thai Tripitakas: 8/411/477)

และเมื่อพิจารณาตามหลักธรรมแล้ว ก็จะพบว่า อริยสัจเป็นหลักธรรมที่ประยุกต์ใช้กับการกำจัดความทุกข์หรือปัญหา ซึ่งในบทความนี้ คือปัญหาอาชญากรรม เพื่อให้เข้าใจง่าย และสามารถนำหลักธรรมนี้ไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วยอริยสัจ 4 ประการคือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ดังนี้

ทุกข์สู่สมุทัย รู้ทุกข์คือปัญหาอาชญากรรมเพื่อนำไปหาสาเหตุของปัญหาอาชญากรรม อริยสัจถือได้ว่าเป็นลักษณะทางพระพุทธศาสนา เป็นหลักคำสอนที่เน้นการสอนความจริงของชีวิตว่า ชีวิตหรือขันธ์ 5 เป็นทุกข์ ซึ่งอริยสัจนี้เป็นหลักคำสอนที่นำควรมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto, 2014)

หลักวิธีคิดเริ่มต้นด้วยกำหนดรู้ทุกข์ คือปัญหาอาชญากรรม ทำความเข้าใจปัญหาอาชญากรรมและสืบค้นหาสาเหตุของการเกิดปัญหาอาชญากรรม เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาอาชญากรรม จากนั้นกำหนดเป้าหมายคือ ภาวะความดับทุกข์ คือการไม่มีปัญหาอาชญากรรม และสุดท้ายต้องหาวิธีหรือเส้นทางที่จะพาตนไปสู่เป้าหมายคือ วิธีการแก้ปัญหาอาชญากรรม ในที่นี้คือ อริยมรรคมีองค์ 8 อริยมรรค ย่อลงแล้วคือไตรสิกขา วิธีการกำจัดความทุกข์ทำนิโรธให้แจ้ง ความทุกข์อันเกิดจากอวิชชา ตัณหา อุปาทาน หรือแสดงในรูปแบบย่อเพียงแค่ ตัณหา สามารถถูกกำจัดได้ด้วยตัวปัญญาหรือตัววิชชา และจะพบภาวะดับทุกข์คือ นิพพาน การที่จะทำให้ตัววิชชาเกิดขึ้นได้ จำเป็นต้องฝึกฝนซึ่งเรียกว่า สิกขา เรียนรู้ ฝึกพัฒนา 3 ด้าน คือ ศีล สมาธิและปัญญา

สามด้านดังกล่าวนี้ เมื่อนำมาแยกออกก็จะได้ 8 ประการ เรียกว่า อริยมรรคมีองค์ 8 ศีล สมาธิและปัญญา จึงเป็นตัวเดียวกันกับอริยมรรคมีองค์ 8 โดยหน้าที่ของศีล สมาธิและปัญญา สรุปได้ดังนี้

ศีล เป็นตัวพัฒนาพฤติกรรม เพื่อให้เกิดความดีงามขึ้นแก่ตนเอง ซึ่งจะต้องมีวินัยเข้ามาเป็นตัวกำหนดรูปแบบระเบียบแบบแผนในสังคม เพื่อจัดระบบพฤติกรรมให้บุคคลดำรงอยู่ในวินัย แล้วจะทำให้เกิดศีล ศีลจึงหมายถึงคุณสมบัติของคนที่ตั้งอยู่ในวินัย

สมาธิ เป็นการพัฒนาด้านจิตใจ เพื่อให้จิตใจตั้งมั่นซึ่งจะช่วยให้คุณสมบัติอื่น ๆ ตั้งอยู่ได้ และเจริญงอกงามได้ โดยต้องให้มีธรรมเหล่านี้เกิดขึ้นแก่จิตใจ อาทิ เมตตา กรุณา ศรัทธาตลอดจนการช่วยส่งเสริมปัญญา

ปัญญา เป็นกระบวนการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ที่ชีวิตจะดำรงอยู่ได้ ต้องมีการฝึกฝนศึกษาหรือสิกขาตลอดเวลา หมายความว่าชีวิตคือการศึกษา มรรคมีองค์ 8 กับไตรสิกขา และจัดเข้าหมวดได้ดังนี้ หมวดศีล คือ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะและสัมมาอาชีวะ หมวดสมาธิ คือ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ และหมวดปัญญา คือ สัมมาทิฏฐิสัมมาสังกัปปะ (Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto), 2004)

สรุปการนำหลักอริยสัจ 4 เป็นแนวทางเพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาของการเกิดอาชญากรรม กล่าวคือ ทุกข์ คือการกำหนดให้รู้จักสภาพปัญหาอาชญากรรม สมุทัย คือการกำหนดเหตุแห่งทุกข์ คือการก่ออาชญากรรมเพราะสาเหตุอะไร ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นเพราะผู้คนขาดศีลธรรม นิโรธ คือการดับทุกข์โดยกำหนดเป้าหมาย ที่ต้องการแก้ไขปัญหาจากการก่ออาชญากรรมที่ยั่งยืนตามหลักพระพุทธศาสนา เพื่อให้สังคม ชุมชน เกิดสันติภาพ ไม่มีปัญหาอาชญากรรม มรรค เป็นการกำหนดแนวปฏิบัติที่จะนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม รวมถึงเป็นหลักการดำเนินชีวิ ตคือ มรรคมี องค์ 8 ซึ่งประกอบไปด้วย 1. สัมมาทิฏฐิ ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง 2. สัมมาสังกัปปะ ความดำริ ความคิดที่ถูกต้อง (2 ข้อนี้จัดกลุ่มเป็นปัญญา) 3. สัมมาวาจา วาจาชอบ วาจาที่ถูกต้อง 4. สัมมากัมมันตะ การปฏิบัติที่ถูกต้อง 5. สัมมาอาชีวะพฤติกรรมในการหาเลี้ยงชีพที่ถูกต้อง ไม่เป็นมิจฉาชีพ (3 ข้อนี้จัดกลุ่มเป็นศีล พฤติกรรม) 6. สัมมาวายามะ มีความเพียรพยายามที่ถูกต้อง 7. สัมมาสติ มีสติใจตื่นพร้อม ทันต่อความเป็นไปรอบตัว ไม่เผลอพลาด 8. สัมมาสมาธิ ภาวะที่ใจเป็นหนึ่งเดียว ตั้งมั่น มุ่งแน่ว อยู่ตัว (3 ข้อนี้จัดกลุ่มเป็นปัญญา)

สรุปได้ว่า มรรคเป็นระบบองค์รวมของทางดำเนินในการพัฒนาชีวิตไปในทางที่ถูกที่ควร ซึ่งจัดกลุ่มเป็น 3 คือ คืออธิศีลสิกขา การฝึกศึกษาให้มีพฤติกรรม ทางกาย วาจา และอาชีวะที่สุจริตและเกื้อกูล อธิจิตสิกขา การฝึกพัฒนาจิตใจให้มีคุณภาพได้ที่ เจริญไปในสมาธิ อธิปัญญาสิกขา การฝึกศึกษาในปัญญาสูงขึ้นไป ให้รู้คิดเข้าใจมองเห็นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงสูงขึ้น (Somdej Phra Buddhakosajarn (P.A. Payutto), 2019)

การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยพุทธสันติวิธี

จากการศึกหลักพุทธธรรมที่สำคัญในการป้องกันอาชญากรรมแล้วพบว่า คือ การรักษาศีล 5 ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานขั้นต้นของมนุษย์ที่ทุกคนควรปฏิบัติซึ่งอาชญากรรมที่ร้ายร้ายแรงแทบทั้งหมด เป็นเรื่องของการละเมิดศีล 5 ในสังคมที่มากด้วยการสังหารผลาญชีวิต การปองร้าย การทำร้ายกัน การลักขโมย การปล้นแย่งชิง การทำความผิดทางเพศ มีคดีฆาตกรรม โจรกรรม การข่มขืน การหลอกลวง การเสพของมึนเมาและสิ่งเสพติด ตลอดจนการก่อปัญหาและอุบัติเหตุต่าง ๆ เนื่องมาจากของมึนเมาและสิ่งเสพติดเหล่านั้น ระบาดแพร่หลายทั่วไป ชีวิตแล้วทรัพย์สินไม่ปลอดภัย จะอยู่ไหนหรือไปที่ไหน ก็ไม่มีความมั่นใจ เต็มไปด้วยความ

ห่วงใยวิตกกังวล จิตใจหวาดผวาบ่อย ๆ ผู้คนพบเห็นกัน แทนที่จะอบอุ่นใจ ก็หวาดระแวงกัน อยู่กันไม่เป็นปกติสุข สุขภาพจิตของประชาชนย่อมเสื่อมโทรม ยากที่จะพัฒนาคุณภาพและสมรรถภาพทางจิต

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น หากพิจารณาแล้วก็จะพบว่า การแก้ไขปัญหาภายในสังคมด้วยการนำไตรสิกขามาเป็นตัวขับเคลื่อนการขจัดปัญหานั้น ก็จะพบว่า การที่จะแก้ไขปัญหาภายในสังคมไทยได้ ต้องมีการอบรมพฤติกรรม จิตใจและปัญญา ดังนั้น การแก้ไขปัญหาต้องแก้ไขที่ตัวบุคคล กล่าวคือต้องพัฒนาที่ตัวบุคคลเสียก่อน ได้แก่ ศีลหรือตัวพฤติกรรม ต้องให้มนุษย์มีศีล ในที่นี้ก็จะกล่าวเพียงแค่ศีล 5 เท่านั้น

เพราะศีล 5 เป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐานของความประพฤติพื้นฐานของมนุษย์ สำหรับรักษาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้อยู่ในภาวะเกื้อกูล เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตที่ดีงามและการพัฒนาที่สูงขึ้น ศีล 5 นั้นประกอบไปด้วย เบญจศีล เบญจธรรม ได้แก่

1. เว้นจากปาณาติปาต คือไม่ทำลายชีวิต ประพฤติหรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านชีวิตร่างกาย

2. เว้นจากอทินนาทานคือ ไม่เอาของที่เขาไม่ได้ให้หรือไม่ลักขโมย ประพฤติหรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์

3. เว้นจากกาเมสุมิจฉาจาร คือไม่ประพฤติผิดในกามทั้งหลาย ประพฤติหรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นทางด้านคู่ครอง บุคคลที่รักหวงแหน ไม่ผิดประเพณีทางเพศ ไม่นอกใจคู่ครองของตน ไม่ทำลายสายวงศ์ตระกูลของผู้อื่น

4. เว้นจากมุสาวาท คือไม่พูดเท็จ ประพฤติหรือการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการเบียดเบียนผู้อื่นด้วยวาจาเท็จโกหกหลอกลวงตัดตรอนประโยชน์หรือแกล้งทำลาย

5. เว้นจากสุราเมรัยและของมึนเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท คือไม่เสพของมึนเมา ประพฤติหรือการดำเนินชีวิต ที่ปราศจากความประมาทพลั้งพลาดมัวเมาเนื่องจากการใช้สิ่งเสพติดที่ทำให้เสียสติสัมปชัญญะ

ส่วนเบญจธรรมสามารถสรุปให้เข้าคู่กับศีล 5 ได้ดังนี้ มีเมตตาและกรุณา มีสัมมาอาชีวะ มีกามสังวร คือความรู้จักยับยั้งควบคุมตนในทางกามารมณ์ หรือเรื่องรักใคร่ ไม่ให้ผิดศีลธรรม มีสัจจะ พูดเรื่องจริงไม่โกหก และมีสติสัมปชัญญะ รู้ว่าตนเองกำลังทำอะไร ซึ่งอาชญากรรมที่ร้ายแรงแทบทั้งหมด เป็นเรื่องของการละเมิดศีล5 ในสังคมที่มากด้วยการสังหารผลาญชีวิต การปองร้าย การทำร้ายกัน การลักขโมย ปล้น แย่งชิง การทำความผิดทางเพศ มีคดีฆาตกรรม โจรกรรม การข่มขืน การหลอกลวง การเสพของมึนเมาและสิ่งเสพติด ตลอดจนการก่อปัญหาและอุบัติเหตุต่าง ๆ เนื่องมาจากของมึนเมาและสิ่งเสพติดเหล่านั้น ระบาดแพร่หลายทั่วไป ชีวิตและทรัพย์สินไม่ปลอดภัย จะไปไหนหรืออยู่ที่ใด ก็ไม่มีความมั่นใจเต็มไปไปด้วยความห่วงใจและวิตกกังวล จึงกล่าวได้ปัญหาอาชญากรรมที่สำคัญคือบุคคลในสังคมคือบุคคลขาดศีล 5

ละเมิดศีลข้อ 1 เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดเกี่ยวชีวิตเช่น ฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกายผู้อื่น

ละเมิดศีลข้อ 2 เป็นสาเหตุของการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เช่นลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์

ละเมิดศีลข้อ 3 เป็นสาเหตุของการกระความผิดเกี่ยวเพศ เช่น ข่มขืนผู้อื่น พรากผู้เยาว์ อนาจาร

ละเมิดศีลข้อ 4 เป็นสาเหตุของการทำผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงผู้อื่น พูดใส่ร้ายผู้อื่น เช่น หมิ่นประมาท ดูหมิ่นซึ่งหน้า การสร้างเฟกนิวส์

ละเมิดศีลข้อ 5 เป็นสาเหตุของการกระทำผิดเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทเนื่องจากเสพสุรายาเสพติด เช่น เมาแล้วขับ เสพกัญชาแล้วหลอน เสพยาบ้าแล้วคลั่ง ซึ่งศีลข้อนี้ถ้าขาดแล้วอาจจะเป็นสาเหตุให้กระทำผิดข้ออื่นอีกด้วย

จึงถือได้ว่า ศีล 5 เป็นมาตรฐานขั้นพื้นฐานของความประพฤติของมนุษย์ สำหรับรักษาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้อยู่ในภาวะเกื้อกูล เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตที่ดีงามและการพัฒนาที่สูงขึ้น (Somdej Phra Buddhakosajarn (P.A. Payutto), 2019)

ดังนั้น พุทธธรรม คือ การใช้หลักอริยสัจ 4 มาวิเคราะห์ทุกข์คือปัญหาอาชญากรรม สมุทัย คือสาเหตุของปัญหาอาชญากรรม นิโรธ คือการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเป็นรูปธรรมและยั่งยืน มรรค คือแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยใช้แนวทาง มรรคมีองค์ 8 กับไตรสิกขา และจัดเข้าหมวดได้ดังนี้ หมวดศีล คือ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะและสัมมาอาชีวะ หมวดสมาธิ คือ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ และหมวดปัญญา คือ สัมมาทิฏฐิสัมมาสังกัปปะ การพัฒนาชีวิตมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาเพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ ให้หมดไป ต้องเริ่มต้นคือถือศีล5และมีธรรมคุ้มครองโลกคือหิริโอปตัปปะ จึงเป็นวิธีปฏิบัติตามแนวทางพระพุทธศาสนา ในระดับการป้องกันขั้นพื้นฐานให้คนในสังคมได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานะของแต่ละคน แต่ละเวลาสถานที่ เมื่อบุคคลมีศีล มีสติรับรู้ถึงภัยหรือโทษที่จะเกิดขึ้นจากการทำความชั่ว มีหิริโอตัปปะ คือ ความละอายต่อบาปความเสียหายต่าง ๆ ทั้งทางกาย วาจาและใจอยู่ตลอดเวลา จะส่งผลให้การก่ออาชญากรรมลดลง เมื่อเป็นเช่นได้ผลที่เกิดขึ้นผู้คนในทุกสังคมย่อมอยู่กันอย่างปกติสุข ไม่มีการหวาดระแวงภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ตน ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

สรุป

ปัญหาอาชญากรรม ที่สังคมโลก รวมถึงสังคมไทยกำลังเผชิญอยู่นั้น เป็นเรื่องที่ทุกคนในสังคมควรตระหนัก และหน่วยงานที่เกี่ยวกับข้องควรที่จะหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาร่วมกัน พระพุทธศาสนามองว่าเกิดมาจากบุคคลขาดศีลธรรม ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับสังคม ระดับชาติ ขาดการควบคุมตนเอง ไม่มีธรรมเป็นหลักของชีวิตและไม่มีหิริโอตัปปะ คือ ความเกรงกลัวที่จะทำบาป การแก้ปัญหาจึงต้องนำหลักธรรมมาใช้ โดยนำอริยสัจมาประยุกต์และเป็นกรอบมรรค 8 โดยย่อในไตรสิกขาโดยถือศีล 5 เป็นวิถีทางตามแนวโดยในระดับแรก ซึ่งควรปลูกฝังให้คนในสังคม ได้มองเห็นว่ามนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่ทำร้ายกันและกัน และไม่เอาเปรียบกัน มีจิตสำนึกดี ปลูกฝังความเมตตา ประกอบอาชีพสุจริตไม่ผิดกฎหมาย พอใจยินดีในคู่ครองของตัวเอง พูดความจริงไม่โกหกหลอกลวงผู้อื่น และมีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา รวมถึงมีความละอายเกรงกลัวต่อบาป สามารถควบคุมอารมณ์ ควบคุมความโลภ ความโกรธ ความลุ่มหลงได้ เมื่อปฏิบัติกันอย่างนี้ได้แล้วเชื่อว่าปัญหาอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นในสังคมคงจะลดน้อยลง ดังนั้นการแก้ปัญหาอาชญากรรมจึงควรเป็นไปตามหลักธรรมที่กล่าวมาแล้ว และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยอาชญากรรมลดลงและควบคุมได้ในวงจำกัด คือ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนทุกฝ่าย เน้นให้ทุกคนมีจิตสำนึกในการร่วมกันป้องกันปัญหาอาชญากรรมในสังคม มีสติอยู่ทุกขณะรู้ว่าเรากำลังทำอะไร ผิดหรือถูก สิ่งที่ทำเป็นการเบียดเบียนผู้อื่นหรือไม่ อันเป็นหลักการที่เหมาะสมในการแก้ไขหรือป้องกันอาชญากรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมและยังเป็นหลักประกันในการสร้างสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

References

Apaphirom, A. (1978). *Social Characteristics and Social Problems of Thailand.* Bangkok: Odeonstore.

Choobamroong, A. (1989). Causes of Crime as Explained by Buddhist Principles. *Kasetsart Journal of Social Sciences,* 10(2), 213-221.

_____. (1989). *Criminology and Crime*. Bangkok: Kasetsart University.

Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (1996). *Thai Tripitakas.* Bangkok: MCU Press.

Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto). (2004). *Suffering Because I only See Happiness in Being*. Bangkok: Thammasapa Press.

_____. (2014) . *Buddhadhamma (Expanded Edition).* (39th ed.). Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Printing.

Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto). (1995). *Buddhadhamma (Revised and Expanded Edition).* (6th ed.). Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Printing.

Royal Institute. (1982). *Dictionary of Royal Institute*. (6th ed.). Bangkok: Aksorn Charoenthat A.J.T. Co., Ltd.

Royal Thai Police. (2022). *Statistics on 4 Groups of Criminal Offenses in 2022*. Retrieved August 3, 2023, from https://data.go.th/dataset/rtp_crimes_stat

Sapyen, N., & Rod Khlong Tan, T. (2008). *Police Manual, Prevention and Suppression Course.* (6th ed.). Bangkok: Police Printing Bureau.

Somdej Phra Buddhakosajarn (P.A. Payutto). (2019). *Buddhadhamma (Expanded Edition).* (53rd ed.). Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Printing.

Sukto, A. (2022). Crime Threats from Call Center Gangs: Office of the Secretariat of the House of Representatives. Retrieved November 25, 2023, from https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2565-jul7

Suthisorn, S. (2011). *Criminology.* (2nd ed.). Bangkok: Thammasat University.

Thairath Online. (2023). *Polls Show that Citizens Have a Responsibility in Police Organizations to Consider Natural Disasters.* Retrieved November 25, 2023, from https://www.thairath.co.th/news/politic/2609150

Voathai Online. (2023). *Continuous Mass Shootings in 3 States on Independence Day week! a Total of 10 People Died.* Retrieved August 3, 2023, from https://www.voathai.com/a/7166484.html

Wasi, P. (1998). *Buddhism and Society.* Bangkok: MahachulalongKornrajavidyalaya University.

Wongthamma, T. (1998). *Comparative Religion.* Bangkok: Phranakhon Rajabhat University.